

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK

JMÉNEM REPUBLIKY

Krajský soud v Ostravě rozhodl v senátě složeném z předsedkyně JUDr. Evy Zavrťákové a soudců JUDr. Evy Placzkové a JUDr. Kristiny Žídkové v právní věci žalobkyně **Vlasty S.**, nar. xxx, bytem xxx, zastoupené Mgr. Markem Ježkem, advokátem se sídlem v Českém Těšíně, Tovární 1707/33, proti žalovaným: **1) Renátě M.**, nar. xxx, **2) Adolfu R.**, nar. xxx, a **3) Zdence R.**, nar. xxx, všem bytem xxx, zastoupeným Mgr. Danou Galuszkovou, advokátkou se sídlem v Českém Těšíně, Masarykovy sady 27, **o plnění povinností vyplývajících z věcného břemene**, k odvolání žalovaných proti rozsudku Okresního soudu v Karviné ze dne 22.1.2007, č.j. 22C 101/2005-65,

t a k t o :

I. Rozsudek okresního soudu se v napadené části ve výroku o věci samé, tj. v odst. I., **mění** následovně:

1), 2), a 3) žalovaní jsou **povinni** strpět výkon práva z věcného břemene podle usnesení Okresního soudu v Českém Těšíně ze dne 25.1.1929, č. deníku 217/1929, spočívajícího:

- v průjezdu osobními motorovými a nemotorovými vozidly a
- v průjezdu ostatními motorovými vozidly, jejichž rozměry umožňují průjezd vstupní branou, mimo neděle a státem uznávané svátky,

přes pozemek parc. č. xxx v k.ú. Český Těšín zapsaný na LV č. xxx u Katastrálního úřadu pro Moravskoslezský kraj, Katastrální pracoviště Karviná.

II. Žádný z účastníků **nemá** právo na náhradu nákladů prvostupňového řízení.

III. Na náhradě nákladů České republiky za řízení před okresním soudem jsou povinni zaplatit ve lhůtě tří dnů od právní moci tohoto rozsudku na účet Okresního soudu v Karviné.

- žalobkyně částku **18,- Kč**,
- 1), 2) a 3) žalovaní společně a nerozdílně částku **18,- Kč**.

IV. 1), 2) a 3) žalovaní jsou povinni zaplatit společně a nerozdílně žalobkyni k rukám jejího advokáta ve lhůtě tří dnů od právní moci tohoto rozsudku na náhradě nákladů odvolacího řízení částku **32.495,- Kč**.

O d ů v o d n ě n í :

Napadeným rozsudkem okresní soud zavázal všechny žalované „umožnit žalobkyni užívání věcného břemene“ spočívajícího v právu jízdy po pozemku parc. č. xxx v k.ú. Český Těšín, zapsaném na LV č. xxx u Katastrálního úřadu pro Moravskoslezský kraj, Katastrální pracoviště Karviná, zřízeného na základě usnesení soudu č. 217/1929 pro LV č. xxx k.ú. a obce Český Těšín, a „zdržet se jednání, kterým by žalobkyni v tomto užívání věcného břemene bránili“.

V tom rozsahu, v jakém žalobkyně vůči žalovaným usilovala o splnění povinnosti „umožnit užívání věcného břemene“ spočívajícího v právu chůze po stejném pozemku a zdržet se jednání, kterým by jí žalovaní v tomto užívání bránili, žalobu zamítl. Žádnému z účastníků nepřiznal právo na náhradu nákladů prvostupňového řízení, všechny žalované zavázal zaplatit České republice na účet Okresního soudu v Karviné ve třídní lhůtě od právní moci rozsudku společně a nerozdílně částku 18,- Kč a žalobkyni uložil povinnost zaplatit státu v téže lhůtě stejnou částku.

Proti rozsudku podali všichni **žalovaní** včasné odvolání, jímž brojili proti vyhovujícímu výroku o věci samé a zpochybňovali správnost závěrů skutkových i právních. Namítali nedostatek důkazů ke tvrzení, že žalovaní bránili žalobkyni ve výkonu práva jízdy po označeném pozemku. Ze zjištění, že žalobkyně nemá klíče od brány, nelze totiž vyvodit závěr o znemožnění či podstatném ztížení výkonu práva odpovídajícího věcnému břemenu. Okresnímu soudu vytýkali, že interpretoval závěr jednoho judikátu bez přihlídnutí k okolnostem konkrétního případu. Žalobkyně bydlí trvale v zahraničí a právo plynoucí z věcného břemene využívá maximálně 2 x ročně, pokaždé po dobu jednoho až dvou týdnů. Z její výpovědi ostatně plyne, že jí byl vjezd na pozemek umožněn. Matka žalobkyně automobil nevlastní a nepoužívá. Věcným břemenem zatížený pozemek i brána k němu jsou úzké a neumožňují, aby po něm projížděly větší osobní automobily, sanita či nákladní vůz. Věcné břemeno bylo sjednáno v roce 1929 a „právo cesty vozové“ odpovídalo tehdejšími podmínkami. Potřeba matky žalobkyně použít pozemek k průjezdu je tedy minimální a žalovaní jsou připraveni umožnit jí stejné právo kdykoli realizovat a otevřít osobám oprávněným z věcného břemene bránu na automatické ovládnutí za účelem průjezdu po pozemku, neboť v místě bydliště bývá vždy některý ze žalovaných přítomen. Technicky je však vyloučeno vydat žalobkyni klíče od brány. Brána je ovládaná v rámci systému se dvěma ovládacími jednotkami umístěnými v domě žalovaných, což žalovaní doložili listinným důkazem. Žalobkyně nemá klíč od brány u sebe, avšak klíč je jí k dispozici ve skříňce upevněné na bráně, klíč od skříňky je na skříňce zavěšen, a žalovaní mají za to, že žalobkyně stejný klíč ke skříňce v minulosti obdržela. Obsah žalobního petitu v jeho upřesněném znění neodpovídá charakteru věcného břemene, jak bylo v minulosti zřízeno, a požadavek žalobkyně, aby mohla právo z věcného břemene vykonávat „bez potřebné součinnosti žalovaných“, nemá oporu v původní služebnosti. Žalovaní přitom součinnost v rozsahu potřebném k realizaci práva z věcného břemene žalobkyni poskytují. Jízda dodávkovým, případně lehkým nákladním vozidlem, která má být žalobkyni rovněž umožněna, „je nad rámec původního věcného břemene“. Zatížený pozemek má šířku 2,3 m a žalovaní se obávají, že nákladním vozidlem může být na pozemku či na bráně způsobena škoda. Domáhali se změny rozsudku v napadené části tak, že žaloba bude rovněž ve zbývajícím rozsahu zamítnuta.

Žalobkyně ve vyjádření k odvolání navrhla, aby byl rozsudek v odvoláním dotčené části jako věcně správný potvrzen. Hodlá totiž soudní cestou docílit toho,

aby jí bylo umožněno projíždět po pozemku zatíženém věcným břemenem kdykoli (v rozsahu vymezeném upřesněným žalobním petitem), bez součinnosti žalovaných.

Krajský soud přezkoumal rozsudek a řízení jemu předcházející v odvoláním napadené části, tj. vyjma výroku v odst. II., s tím výsledkem, že odvolání žalovaných není důvodné.

Podle § 868 o.z., ve znění zák. č. 509/1991 Sb., účinném od 1.1.1992, pokud dále není uvedeno jinak, řídí se ustanoveními tohoto zákona i právní vztahy vzniklé před 1.1.1992; vznik těchto právních vztahů, jakož i nároky z nich vzniklé před 1.1.1992 se však posuzují podle dosavadních předpisů.

Podle § 151n odst. 1 cit. zák. věcná břemena omezují vlastníka nemovité věci ve prospěch někoho jiného tak, že je povinen **něco trpět**, něčeho se zdržet nebo něco konat. Práva odpovídající věcným břemenům jsou spojena buď s vlastnictvím určité nemovitosti nebo patří určité osobě.

Krajský soud souhlasí se skutkovými závěry okresního soudu a pro lepší přehlednost je rekapituluje:

Z listiny s nadpisem „Prohlášení“ ze dne 22.1.1929 plyne, že podle dohody zřídila Marie P. jako vlastníka domu č. p. xxx na xxx ulici v xxx služebnost chodníku, cesty vozové a honění dobytka přes svůj pozemek parc.č. xxx v xxx, zapsaný v knihovně vložce č. xxx pozemkové knihy, ve prospěch vlastníka domu č. p. xxx na ul. xxx v xxx Josefa M. na jeho pozemek parc. č. xxx, zapsaný v knihovně vložce č. xxx, a to ze silnice parc. č. xxx. Vklad služebnosti do pozemkové knihy katastrální obce xxx, knihovně vložka xxx, byl proveden podle cit. Prohlášení ze dne 22.1.1929 na podkladě usnesení soudu ze dne 25.1.1929, č. 217. Podle srovnávacího sestavení parcel byly výše označené nemovitosti přečíslovány: pozemek parc. č. xxx na pozemek parc. č. xxx, dům č. p. xxx na dům č. p. xxx, pozemek parc.č. xxx na pozemek parc. č. xxx (později rozdělený na pozemky parc. č. xxx a xxx) a dům č. p. xxx na dům č. p. xxx (vše v k.ú. Český Těšín). Výlučným vlastníkem pozemků parc. č. xxx, xxx a domu č. p. xxx v k.ú. Český Těšín, zapsaných na LV č. xxx, je žalobkyně. Podílovými spoluvlastníky pozemku parc.č. xxx a domu č. p. xxx, zapsaných na LV č. xxx, jsou 1), 2) a 3) žalovaní, každý z nich v rozsahu 1/3. Průjezd po pozemku parc. č. xxx je možný pouze branou s automatickým dálkovým ovládním. Ze shodných tvrzení účastníků bylo zjištěno, že žalovaní nepředali žalobkyni dálkový „ovladač“ k bráně, a tvrzení žalovaných, že žalobkyně od nich obdržela klíče od skříňky umístěné na bráně, v níž je uschován klíč k nouzovému odemčení brány (bez použití dálkového ovládní), nebylo prokázáno; stejná skutečnost ostatně nebyla žalovanými

jednoznačně tvrzena, s ohledem na formulaci tvrzení (žalovaní „mají za to, že žalobkyně klíč ke skříňce v minulosti obdržela“). Žalovaní tedy zabránili žalobkyni v průjezdu přes pozemek parc. č. xxx v k.ú. Český Těšín vybudováním brány na dálkové ovládaní, k níž nepředali žalobkyni klíče či jednotku dálkového ovládaní, a žalobkyně proto nemůže právo z věcného břemene bez jejich součinnosti vykonávat. Okolnost, že klíč ke skříňce má být na ní zavěšen (a touto cestou zpřístupněn rovněž klíč k bráně), není právně významná, neboť ke klíči mají přístup třetí osoby, a není jisté, zda při takovém řešení bude žalobkyni ve všech případech průjezd po pozemku parc. č. xxx bez součinnosti žalovaných umožněn.

Podle skutkového závěru soudů obou stupňů bylo tedy smlouvou ze dne 22.1.1929 zřízeno (mimo jiné) **právo cesty vozové** po pozemku parc. č. xxx v k.ú. Český Těšín ve prospěch vlastníků pozemků parc.č. xxx a xxx a domu č. p. xxx v tomtéž k.ú. Žalovaní jako podíloví spoluvlastníci pozemku parc.č. xxx, kteří vybudovali na tomtéž pozemku bránu na dálkové ovládaní, žalobkyni v průjezdu přes označený pozemek brání.

Krajský soud na podkladě vyloženého skutkového závěru, vázán závaznými právními závěry Nejvyššího soudu ČR vyslovenými v jeho rozsudku ze dne 28.1.2010, č. j. 22 Cdo 1518/2008-111, uzavřel, že **požadavek žalobkyně**, aby žalovaní byli zavázáni strpět výkon práva odpovídajícího věcnému břemeni cesty po pozemku parc. č. xxx v k.ú. Český Těšín spočívajícího v právu průjezdu přes zatížený pozemek (za účelem příjezdu k rodinnému domu č. p. xxx na pozemku parc. č. xxx v tomtéž k.ú.)

- osobními motorovými i nemotorovými vozidly (kdykoli) a
- ostatními motorovými vozidly, jejichž rozměry umožňují průjezd vstupní branou, za účelem zajištění dopravní obsluhy rodinného domu pro soukromé účely, mimo neděle a státem uznané svátky,

je po právu.

Takto vymezený rozsah a způsob výkonu věcného břemene, jehož realizaci jsou žalovaní podle § 151n odst. 1 o.z. povinni trpět, nepřekračuje rozsah a povahu věcného břemene **práva cesty vozové** založeného smluvně dne 22.1.1929, neboť tehdy zřízené věcné břemeno směřovalo mimo jiné k zajištění příjezdu k tzv. panujícím nemovitostem (nyní označeným jako dům č. p. xxx a pozemky parc. č. xxx a xxx) a k jejich dopravní obsluze. Není důvod předpokládat, že při vyjmenovaných způsobech průjezdu osobními motorovými či nemotorovými vozidly a výjimečně, v případě potřeby a výhradně k soukromým, nikoli podnikatelským účelům, také ostatními motorovými vozidly omezené velikosti bude tzv. služební pozemek parc.č. xxx zatížený více, než smluvní strany při sepisu dohody v roce 1929 mohly zamýšlet. Možnost průjezdu za použití jiných než osobních motorových vozidel je navíc, v souladu se žalobním žádáním, omezena časově („mimo neděle a státem uznané svátky“).

Žalovaní se mýlí ve svém právním názoru, že své povinnosti strpět výkon práva odpovídajícího věcnému břemeni učinili zadost, jestliže umožnili žalobkyni průjezd branou v jednotlivých případech na její žádost a jsou připraveni chovat se obdobně rovněž do budoucna.

Z dikce § 151n odst. 1 o.z. je zřejmé, že osoby zavázané z věcného břemene jsou povinny „něco trpět“. Jestliže se žalobkyně domáhala po žalovaných ve vztahu ke konkrétnímu pozemku splnění právě této povinnosti, je třeba přisvědčit takovému výkladu citovaného ustanovení, že stejné povinnosti odpovídá právo žalobkyně domáhat se strpění výkonu svého práva, tj. pasivity žalovaných, bez jakéhokoli jejich aktivního zásahu (tedy bez poskytnutí součinnosti žalobkyni k výkonu jejího práva). Argumentace žalovaných, že žalobkyni potřebnou součinnost k realizaci jejího práva poskytují, je proto bez právního významu.

Jestliže při výkonu práva z věcného břemene dojde ke škodě na majetku žalovaných, dopadají na takovou situaci příslušná ustanovení o odpovědnosti za škodu podle občanského zákoníku. Okolnost, že případnou škodu nelze nikdy předem zcela vyloučit, rozhodně nebrání tomu, aby se žalobkyně domohla ochrany svého práva plynoucího z věcného břemene.

S těmito závěry krajský soud rozsudek okresního soudu podle § 220 odst. 1 písm. a) o.s.ř. **změnil**, jak je v odst. I. výroku tohoto rozsudku uvedeno.

Podle § 224 odst. 2 ve spojení s § 142 odst. 2 o.s.ř. nemá žádný z účastníků právo na náhradu nákladů za řízení před okresním soudem, neboť žalobkyně v něm uspěla pouze zčásti, v rozsahu 1/2, stejně jako žalovaní.

Podle výsledku řízení a za použití § 224 odst. 2 a § 148 odst. 1 o.s.ř. jsou povinni zaplatit České republice na účet Okresního soudu v Karviné na nákladech prvostupňového řízení žalobkyně částku **18,- Kč** a 1), 2) a 3) žalovaní společně a nerozdílně tutéž částku, všichni ve třídenní lhůtě od právní moci rozsudku. Každá ze sporných stran totiž uspěla v řízení před okresním soudem v rozsahu 50 %.

Podle § 224 odst. 1 ve spojení s § 142 odst. 1 o.s.ř. jsou 1), 2) a 3) žalovaní povinni zaplatit společně a nerozdílně žalobkyni k rukám jejího advokáta ve lhůtě tří dnů od právní moci tohoto rozsudku na náhradě nákladů odvolacího řízení částku **32.495,- Kč**. Žalobkyně totiž měla v odvolacím řízení plný úspěch, a má právo na náhradu v jeho rámci účelně vynaložených nákladů. Ty sestávají z následujících položek:

1. Částka 10.787,- Kč představuje náklady za řízení před odvolacím soudem zahájené k odvolání žalovaných proti rozsudku Okresního soudu v Karviné ze dne 22.1.2007, č. j. 22 C 101/2005-65; k nim náleží odměna advokáta v sazbě 7.500,- Kč podle § 7 písm. f) vyhl. č. 484/2000 Sb. v aktuálním znění, paušální náhrada za 2 úkony právní služby po 300,- Kč, tj. 600,- Kč, podle § 13 odst. 3 vyhl.č. 177/1996 Sb. v aktuálním znění (za vyjádření k odvolání žalovaných sepsané dne 10.4.2007 a účast u odvolacího jednání dne 20.11.2007), náhrada za promeškaný čas za 4 započaté půlhodiny po 100,- Kč, tj 400,- Kč, v souvislosti s dopravou k odvolacímu jednání podle § 14 odst. 1 písm. a) vyhl. č. 177/1996 Sb., cestovné k odvolacímu jednání v částce 565,- Kč a 19% DPH podle § 137 odst. 3 o.s.ř. v částce 1722,- Kč.
2. Náklady za řízení o dovolání žalobkyně proti rozsudku Krajského soudu v Ostravě ze dne 20.11.2007, č. j. 56 Co 213/2007-88, rovnají se částce 9.860,- Kč. Tvoří ji odměna advokáta v sazbě 3.750,- Kč podle § 7 písm. f) vyhl. č. 484/2000 Sb., § 10 odst. 3 a § 18 odst. 1 cit. vyhl., paušální náhrada za sepis dovolání v částce 300,- Kč, 20% DPH ze součtu obou uvedených položek, tj. 770,- Kč, a soudní poplatek za dovolání v částce 5.000,- Kč.
3. Náklady odvolacího řízení následujícího po vydání rozsudku Nejvyššího soudu ČR ze dne 28.1.2010, č. j. 22 Cdo 1518/2008-111, činí 11.848,- Kč a náleží k nim odměna za zastupování v sazbě 7.500,- Kč, paušální náhrada za 2 úkony právní služby po 300,- Kč, tj. 600,- Kč (za odvolací jednání ve dnech 29.4. a 9.11.2010), cestovné v částce 973,- Kč, náhrada za promeškaný čas za 8 započatých půlhodin po 100,- Kč, tj. 800,- Kč, a 20% DPH ze součtu vyjmenovaných položek, která se rovná částce 1.975,- Kč.

Advokát žalobkyně cestoval k jednáním odvolacího soudu ve dnech 29.4. a 9.11.2010 vozidlem tov. zn. CITROEN XSARA PICASSO, reg. zn. 6T09959 s normovanou spotřebou 7,6 l/100 km benzínu natural 95 v ceně 28,70 Kč/1 l podle vyhl. č. 462/2009 Sb., na vzdálenost souhrnně 160 km, při paušální náhradě 3,90 Kč/1 km podle cit. vyhl.

K jednání dne 20.11.2007 cestovala předchozí advokátka žalobkyně JUDr. Jana Graňáková vozidlem tov. zn. AUDI A4 AVANT, reg. zn. 3T12122 s normovanou spotřebou 6,2 l/100 km motorové nafty v ceně 28,10 Kč/1 l podle vyhl. č. 577/2006 Sb. na vzdálenost 102 km při paušální náhradě 3,80 Kč/ 1 km podle § 157 odst. 4 písm. b) zák. č. 262/2006 Sb.

P o u č e n í : Proti tomuto rozsudku je přípustné dovolání podle § 237 odst. 1 písm. a) o.s.ř. ve lhůtě 2 měsíců od doručení jeho písemného vyhotovení k Nejvyššímu soudu ČR v Brně, prostřednictvím soudu, který rozhodoval v I. stupni.

Krajský soud v Ostravě
dne 9.11.2010

Za správnost vyhotovení:
Veronika Boháčová

JUDr. Eva Zavrtálková, v. r.
předsedkyně senátu